

ΙΩΝΙΚΗ ΜΕΛΙΣΣΑ.

ΣΜΥΡΝΗ τῇ 22 Μαρτίου 1851.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ.

[Συνέχεια ἀρ. 11]

Μετὰ Χριστόν.

1199. **Ιωάννης Γ'** ὁ Καματηρὸς, εὐλαβὴς ἀνὴρ καὶ λόγιος. Κατὰ τὸ 4 ἔτος τῆς Πατοιαρχείας τούτου, οἱ Λατῖνοι Σταυροφόροι ληστὰι, κυριεύσαντες, ὡς προείπομεν, τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ τῆς λυκοφιλίας, ἀφ' οὗ συνετάραξαν τὰ πράγματα τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ἀναγορεύσαντες ἴδιον ἐαυτῶν αὐτοκράτορα τὸν Βαλδουῖνον, ἐνεθρόνισαν καὶ Λατῖνον Πατριάρχην, κ' ἄπποιον Θωμᾶν Μαροκῖνον, συστήσαντες ὁμοδόξους αὐτῶν Πατριάρχας καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ Ἱεροσολύμοις μέχρι τῆς ἐξώσεως αὐτῶν ἀπὸ Βυζαντίου τῷ 1060. Ἐν δὲ Ἀλεξανδρείᾳ, κατεχομένη ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συστήσωσιν ἴδιον ἐαυτῶν Πατοιαρχὴν. Οἱ ὀρθόδοξοι ὅμως Βυζάντιον ἐξηκολούθουν ἐκλέγοντες τακτικῶς τοὺς ὁμοδόξους Πατριάρχας, καὶ τοὶ πάγοντες τὰ πάνδενα ἐκ τῶν Λατίνων, εἰτινες σιήσαντες ἐν Βυζαντίῳ ἐπάπηχον ζῶανον τοῦ Ναβουχοδονόσορος τῆς Ῥώμης, ἠνάγκαζον τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς οἱ ἀντίχριστοὶ διὰ μυρίων καὶ φρικτῶν ἀθεμιτουργιῶν καὶ ὁμοσιότητων νὰ προσκυνῶσιν αὐτὸ, δεχόμενοι τὸν Παπισμὸν. Δεηλατήσαντες δὲ πολλάκις τὴν πόλιν, μετεκόμισαν ἐκεῖθεν εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην πολλὰκις πολυτιμώτατα καὶ μὴλια αὐτοκρατορικὰ καὶ ἐκκλησιαστικά, ὡς τινες ληπτικοὶ πρόσκαιροι καὶ ἀνάξιοι τῆς βασιλευσῆς, τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου ἄρχεῖς καὶ κάτοχοι. Καὶ οὗτοι μὲν ταῦτα. Οἱ δὲ

Μετὰ Χριστόν

ἀτυχεῖς ἀπόγονοι τῶν Κομνηνῶν καὶ τῶν ἄλλων πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν οἱ ἐπισημότεροι διαφυγόντες, μετέβησαν εἰς Νίκειαν τῆς Ἀσίας, ὅπου μόλις μετὰ 2 ἔτη ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ Θεόδωρος ὁ Λάσκαρις, γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ. Τοῦ δὲ Πατριάρχου Καματηροῦ κατὰ τὴν ἄλωσιν διαφυγόντος εἰς Διδυμότειχον, [πολὴν τειχιζμένην τῆς Θράκης παρὰ τὸν Ἀρτίσκον ποταμὸν, χυνόμενοι εἰς τὸν Ἑβρὸν οὐ μακρὰν τῆς Ἀνδριανουπόλεως], καὶ ἐκεῖθεν παραιτηθέντος ἐγγράφως, πατριαρχεῖν τῶν ὀρθοδόξων

1200

Μηχαὴλ Δ. ὁ Αὐτοριαρὸς, μέγας Σκελλάρης, ἀνὴρ ἐπίσημος ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ. Οὗτος ἔσπεψε τὸν αὐτοκράτορα Θεόδωρον. Πατριαρχεῦσας δὲ θεοφιλῶς ἔτη 7 καὶ μῆνας 6, μεθίσταται πρὸς Κύριον. Σημειωτέον ἐνταῦθα, ὅτι ἀφ' οὗ, ὡς προείπομεν ἡ Παπικὴ τίτρα καὶ δυσσέβεια, συνταράξατα σκοπίμως τὰ πράγματα τῆς αὐτοκρατορίας διὰ τῶν βυρδάρων Σταυροφόρων, ὡς τις ἐπίκουρος τῶν μηχανεθανικῶν λαῶν, ἤρπασεν οὕτω ληστικῶς διὰ τῆς λυκοφιλίας τὴν σεβασμίαν τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου καθέδραν, διώρισε ἰδίους ἐαυτῆς τιτλοφόρους Πατριάρχας, τοὺς ὁποίους δὲν ἀνεγνώρισε, οὐτ' ἐπροσκήνησε ποτὲ τὸ πλῆρωμα τῶν ὀρθοδόξων, τῶν κατοίκων τοῦ τόπου, ὡς οὐδὲ τὰ εἰδῶλα αὐτοῦ τοῦ Πάπα. Καὶ ὅμως ἡ Παπικὴ αὐλὴ μέχρι τοῦ νῦν ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχη τοὺς ψιλῶδότημα τιτλοφόρους Πατριάρχας Κωνσταντινουπόλεως,

Μετά Χριστόν.

Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἀλεξανδρείας, ὡς ἂν κατεῖχε τοὺς τόπους τούτους καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς λαοὺς. Πρᾶγμα γελοῖον, μίταιον, ἐπιβουλόν, καὶ ἀσυγχώρητον.

1214. Θεόδωρος Β' Εἰρηνικός, ὁ καὶ Κωπᾶς. Ἄνθρωπος θεοφιλὴς καὶ λόγιος, ἀποθανὼν μετὰ 6 ἔτη καὶ 5 μῆνας.

1223. Μάξιμος Α', πρῶτον Ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Ἀκοιμήτων, ἀποθανὼν μετὰ 6 μῆνας.

“ *Μαρουήλ Α' ὁ Σαρατηνὸς ὁ καὶ Χαριτόπουλος καὶ κατ' ἐξοχὴν φιλόσοφος ἐποπομαζόμενος.* Οὗτος ἔσπευσεν Ἰωάννην Δούκαν τοῦ Βατάκην, ὅστις διεδέχθη Θεόδωρον τὸν Λάσκαριν, ἀποθανόντα τῷ 1222.

1226. Γερμανὸς Β' μοναχὸς Ναυπλίου ἐκ Πελοποννήσου, ἐπ' ἀρετῇ καὶ λόγοις ἐπισημύτατος. Τούτου φέρονται διάραρα συγγράμματα καὶ ἀνέκδοτα καὶ ἐκδεδομένα, λόγοι καὶ διατάγματα καὶ ἐπιστολαί, καὶ ἡ πρὸς τὸν τότε Πάπαν Γρηγόριον περὶ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν θαυμαστὴ ἐπιστολὴ, καὶ ἄλλη δὲ πρὸς τοὺς ὑπὸ τῶν Λατίνων μυσία καὶ πάσχοντες ὀρθοδόξους Κυπρίου· παραμυθικωτάτη ἐπιστολὴ κτλ. Ἐπεμψε δὲ πρὸς τοῦτον καὶ ὁ Πάπας Γρηγόριος πρέσβεις, φέροντας ἑλθεῖν τῇ ὁμολογίᾳ τῇ πιστεως τῶν Λατίνων. Καὶ πάλιν ὁ μακάριος Γερμανὸς Σύνοδον συγκλήσας, ἀπήντησεν σοφώτατα πρὸς ταύτην τὴν τοῦ Πάπα ὁμολογίαν περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀλλ' ἡ ἀνταπόκρισις αὕτη ἐγένετο εἰς μάτην, διότι ὁ Πάπας ἤθελεν οὐχὶ ἐνωσιν, ἀλλὰ ὑποταγὴν.

Ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου τούτου καὶ τῶν δ' αὐτοῦ ἀξιόλογος αὐτοκράτωρ Βατάκης κατόρθωσε νὰ ἀνακτήσῃ πολλοὺς τόπους τῆς αὐτοκρατορίας οὐ μόνον κατὰ τὴν Ἀσίαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν Εὐρώπην, οὕτως ὥστε ἀπομονωθείς κατ' ὀλίγον ἡ τῶν Λατίνων ἐξουσία ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔπεσε μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἐκεῖθεν δια παντός.

1240. Μεθόδιος Β' ὁ Ἡγούμενος, ἀποθανὼν μετὰ 3 μῆνας.

Μαρουήλ Β' Ἀρχιεπισκοπικότερος. Ἐπὶ τούτου πάλιν ὁ αὐτοκράτωρ Βατάκης ἐματαιοπόνησεν, ἀποστείλας πρέσβεις πρὸς τὸν τότε Πάπαν Ἰννοκέντιον τὸν Δ' τῷ 1247, προτρέπων αὐτὸν εἰς ἐνωσιν.

1254. Ἀρσένιος ὁ Αὐτοριανὸς, ἄνθρωπος ἐνάρετος καὶ ἀπληγὸς. Ἐπὶ τούτου ἀπέθανε, κυβερνήσας θεοφιλῶς τὸν ὀρθόδοξον λαόν, ὁ αὐτοκράτωρ Βατάκης καὶ ἐνταφιάσθη ἐν τῇ κατὰ τὸ ἱπσύλον μονῇ τῆς Σω-

Μετά Χριστόν.

σάνδρας παρὰ τὴν Μαγνησίαν. Πρὸ δὲ τοῦ θανάτου ὁ ἅγιος οὗτος αὐτοκράτωρ ἐπεσκέφθη τὴν Σμύρνην, ἵνα προσκηνήσῃ τὸν θαυματουργὸν ναὸν τοῦ Χριστοῦ (τὸ νῦν Τέμενος τῆς Κασταναγορᾶς παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς) καὶ ἀφοῦ διέτριψεν ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὰ Περίκλυστα [χωρίον τῆς Σμύρνης, λεγόμενον νῦν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν Βουνάρβασι], ἐπανελθὼν εἰς τὸ Νύμφαιον ἀπέθανεν. Ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος ἀνεκαίνισε καὶ τὸ πρῶτον ἡρειπωμένον τεῖχος τῆς ἀκροπόλεως τῶν Σμυρναίων ἐπὶ τοῦ λόφου Πάγου. Σημειώτεον, ὅτι πρὸ τοῦ Πατριάρχου τούτου προσκληθεὶς εἰς τὴν Πατριαρχίαν ὁ σφόδρος Νικηφόρος ὁ Βλεμίδης δὲν ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν.

Ὁ Πατριάρχης Ἀρσένιος ἔστειλε τὸν διάδοχον τοῦ Βατάκη Θεόδωρον Λάσκαριν τὸν Νεώτερον, ὃς τις βασιλεύσας 3 ἔτη ἀπέθανε καταλιπὼν διάδοχον τὸν ἐξαετὴ υἱὸν αὐτοῦ Ἰωάννην. Τούτου δὲ κηδεμὼν διορίσθη Γεώργιος ὁ Μουζάλων, ἐφορευντος καὶ τοῦ Πατριάρχου. Ἐπειδὴ δὲ μετ' ὀλίγον ὁ Γεώργιος ἐσφάγη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, ἐκλέγεται ἄλλος κηδεμὼν τοῦ ἀνηλικίου Βασιλέως, Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Γερουσίας, συνεπικυροῦντος καὶ τοῦ Πατριάρχου. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ καλὸς κηδεμὼν ἀρπάζει τὴν Βασιλείαν τῷ 1256, ἐκφυλάσας τὸν ἐπιτροπεύμενον ἄθλιον καὶ νόμιμον τοῦ θρόνου διάδοχον· ἐξορίζει δὲ καὶ τὸν Πατριάρχην Ἀρσένιον εἰς τὴν Μαγνησίαν.

1260. Νίκηφόρος Β' πρῶτον Ἐφέσου μητροπολίτης, ἄνθρωπος πεπαιδευμένος, νομιζόμενος καὶ συγγραφεὺς πρὸς τοὺς ἄλλοις βιβλίον τινος Ὀνειροκριτικοῦ, ἀποθανὼν δὲ μετὰ 1 ἔτος.

1261. Ἀρσένιος Β', τὸ 6. ἀνακληθεὶς ἀπὸ τῆς ἐξορίας, ὁ ἄριστος ἐν ἀρχιεπισκοπῇ, ὡς ἐπονομαζέει αὐτὸν ὁ Κάλλιστος. Ἐπὶ τούτου ὁ αὐτοκράτωρ Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος διώκει τοὺς Φράγκους ἐκ Βυζαντίου διὰ τοῦ περιφήμου Στρατηγοπούλου, καὶ εἰσέρχεται θριαμβευτὴς τῷ 1261. Οὕτω πάλιν ἀναλαμβάνει ἡ Κωνσταντινούπολις τὸν νόμιμον αὐτῆς Ποιμένα καὶ Πατριάρχην. Πρῶτος λοιπὸν τοῦ ἐλευθερωθέντος ἤδη Βυζαντίου ἀριθμεῖται ὁ μακάριος Ἀρσένιος, πατριαρχεύσας τὸ 6. ἔτη 6. Ἐπειδὴ δὲ ἐκώλυσεν ἀπὸ τῆς θείας κοινωνίας

Μετὰ Χριστόν.

τὸν αὐτοκράτορα, ὡς ἐπιόρκον καὶ σφετεριστὴν τοῦ θρόνου, συνέρχονται βιαίως οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ καθαιροῦσι τὸν Ἀρσένιον, ἐξορισθέντα εἰς Προκόννησον.

1268. Γερμανὸς Γ, πρῶν Ἀνδριανουπόλεως μητροπολίτης, τὸ ἐπώνυμον Μαλχούσης, κακῶς ἀκούων παρὰ τῶν φίλων τοῦ Ἀρσενίου ὡς ἐπιθάτης, παραιτηθεὶς μετὰ 3 μῆνας.

Ἰωσήφ Α. μοναχὸς ἐνάρετος, ἀσκητῶν κατὰ τὸ Γαλήσιον ὅρος περὶ Ἐφεσον. Οὗτος συνεχώρησε τὸν αὐτοκράτορα μετανοοῦντα ταπεινῶς διὰ τὴν ἐπιτορκίαν καὶ τύφλωσιν τοῦ νομίμου βασιλέως, ἥδη τελευτήσαντος. Τελευταῖον δὲ δυσαρεστούμενος κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος παρητήθη.

1276. Ἰωάννης ΙΑ. ὁ Βέκκος, πρῶν χαρτοφύλαξ, ἀνὴρ λόγιος μὲν, ἀλλὰ παλίμβουλος καὶ πανούργος. Οὗτος πρὶν ἔτι ἐκλεχθῇ Πατριάρχης ἀντεμάχετο γεννικῶς ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας ἐναντίον τῆς Λατινικῆς αἵρέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ αὐτοκράτωρ ἤθελε κατὰ τὸ φαινόμενον νὰ ὑποτάξῃ τὴν Ἀνατολήν. εἴτε ὑποκρινόμενος, εἴτε φοβούμενος τὰς ἐπαπειλουμένας ὑπὸ τοῦ Πάπα ἐκστρατείας τῆς Δύσεως κατὰ τοῦ Βυζαντίου. Φυλακισθεὶς λοιπὸν ὁ Βέκκος εἰς πύργον σκοτεινόν, τὸν τοῦ Ἀνεμᾶ, εἶδεν ἐκεῖ, ὡς φαίνεται, τὸ φῶς τῆς Πικτικῆς λατρείας καὶ τὸ ἐκ τῆς ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν θηρευόμενον συμφέρον. Ὄθεν συμφωνήσας μετὰ τοῦ Βασιλέως γίνεται Πατριάρχης, καὶ συνετάραξε καὶ αὐτὸς τὴν ἐκκλησίαν. Ἀποθανόντα δὲ τὸν μηχανορραφόντουτον αὐτοκράτορα διαδέχεται ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος. Τότε καὶ ὁ Βέκκος, διωκόμενος ὑπὸ τῆς ιδίης συνειδήσεως, ἀφῆκε τὸν θρόνον κρυφίως καὶ ἐκλείσθη εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Παναγράντου. Ἐπειτα δὲ συνοδικῶς προσκληθεὶς καὶ κριθεὶς, καθρέθη ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Κυπρίου, καὶ σύγγραμμα συνέταξεν εὐσεβὲς, τὰς πρυτέρας αὐτοῦ πλάνας καταναθεματίζων καὶ τὴν καθαίρεσιν ὡς νόμιμον καὶ κανονικὴν ἀποδεχόμενος.

1283. Ἰωσήφ Α. τὸ Ε. παραιτηθεὶς μετὰ 3 μῆνας, ὡς ὑπέργηρος καὶ ἀσθενής.

Γρηγόριος Β. ὁ Κύπριος, (λεγόμενος πρὶν μονάση, Γεώργιος Κύπριος), ἀνὴρ σοφὸς καὶ πλήρης παιδείας Ἑλληνικῆς. Οὗτος συναθροίσας Σύνοδον, ἔκρινε καὶ

Μετὰ Χριστόν.

κατεδίκασε τὸν Βέκκον, ὡς προεϊπόμεν. Συνέγραψε δὲ καὶ πρὸς τοὺς λήρευσ ἐκείνου αὐτιρρήσεις ἰσχυρὰς καὶ ἄλλα πολλὰ συντάγματα, λόγους ἐκκλησιαστικούς καὶ 195 ἐπιστολὰς, καὶ παροιμίας καὶ γυνωμικά κατ' ἀλφάβητον, καὶ καλὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως περιγραφὴν, καὶ ἄλλα πολυάρθμα. Ὁ ἀξιόλογος οὗτος Πατριάρχης κοσμήσας τὸν θρόνον τιμίως καὶ θεοφιλῶς 6 ἔτη καὶ 6 μῆνας, παρητήθη φιλάσθενος ὢν, καὶ ἀπελθὼν ἡσχάσεν εἰς τὸ Μοναστήριον, ὅπου μετὰ μικρὸν ὁσίως ἐτελεύτησεν. Ποιεῖται δὲ τοῦτου τὴν μνήμην ἡ Ἐκκλησία τῇ Αὐγούστου 18.

1290. Ἀθανάσιος Α. Πελοποννήσιος ἐξ Ἀνδρούσης, μοναχὸς ἀσκητῶν κατὰ τὸν Ξηρόλοφον τοῦ Βυζαντίου. Ἀνὴρ πεπαιδευμένος, εὖσετ βέστατος, ἀκέραιος καὶ εὐθύς τὸν τρόπον καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας ἀκριβέστατος ζηλωτής. Οὗτος τοὺς μὲν Ἀρχιερεῖς τοὺς διατρέβοντας καὶ ραδιουργοῦντας ἐν Βυζαντίῳ ἀπέστειλεν εἰς τὰς ἰδίας ἐπισκοπὰς ἕκαστον, τοὺς δὲ περινοστοῦντας μοναχοὺς συνέκλεισεν εἰς τὰ μοναστήρια. Κατηγορούμενος λοιπὸν ὡς ἰδιότροπος καὶ ἀπολίτευτος παραιτεῖται ὁ μακάριος Ἀθανάσιος, ἀπαφεύγων ὁ γεννάδας [ὡς ὁ Κάλλιστος ἐπονομάζει αὐτὸν] τὰ σκάνδαλα καὶ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὰ τοῦ Ξηρολόφου ἀσκητήρια. Τούτου φέρονται συγγράμματα πολλὰ καὶ ἐπιστολαὶ πᾶ πάντα ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἀνέχοντα.

1293. Ἰωάννης ΙΒ. ὁ Σωζοπολίτης, πρῶν λαϊκός, ἔχων γυναῖκα καὶ τέκνα, καὶ ἔπειτα μοναχός. Ἄνθρωπος ὀλίγης μὲν παιδείας, ἀλλὰ πολλῆς ἀρετῆς, παραιτηθεὶς μετὰ 8 ἔτη.

1302. Ἀθανάσιος Α. τὸ Ε. πατριαρχεύσας ἀξίως καὶ θεοφιλῶς ἄλλα 8 ἔτη καὶ παραιτηθεὶς ἐκ νέου, ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς τὸν Ξηρόλοφον, μὴ ἀνεχόμενος τὴν κακίαν τῶν κατηγορῶν αὐτοῦ. Οὕτως ἔμεινε χηρεύων ὁ Πατριαρχικὸς θρόνος ἐπὶ 2 ἔτη.

[κατόπιν].

Ὁ ΜΕΛΕΑΓΡΟΣ [ἴδι συνέχειο. 12].

Ἀφοῦ ἡ Ἀργὼ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν παραλίων τῆς Ἰωλκοῦ, τὸ δὲ πλῆθος εἰσέτι ἔμενε ἐκεῖ λέγοντες περὶ τῆς ἐκστρατείας ἐκείνης ἄλλος ἄλλο, ὡς ἔκαστος γνώμης εἶχε. τότε ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος διασχίσας τὸ πλῆθος εἰσεχώρησε μέχρις ἐμοῦ, κα